

Gribskov
Kommune

Inviter naturen ind på jeres grønne arealer

Maj 2023

Denne pjece er til jer boligforeninger, virksomheder, organisationer m.fl. der har grønne arealer, hvor I ønsker at invitere naturen ind og styrke biodiversiteten.

I pjecen kan I finde inspiration og konkrete og simple råd til, hvordan I kan komme i gang med at arbejde strategisk og praktisk med biodiversitet.

Hvorfor biodiversitet?

Biodiversitet kan beskrives som den biologiske mangfoldighed i form af alt levende som dyr, svampe, planter og bakterier. Den vilde natur er lige så stille blevet fortrængt mange steder i landet. I Gribskov Kommune arbejdes der aktivt for at fremme biodiversitet og med denne pjece ønsker kommune at inspirere til, hvor biodiversitet kan tænkes ind i driften af grønne områder, hvor vi mennesker lever, leger, arbejder og lærer.

Hvad kan I gøre for at fremme biodiversiteten?

Ved at målrette driften af grønne arealer til en mere naturvenlig driftspraksis, kan I bidrage til at øge biodiversiteten lokalt. Det behøver ikke være hverken besværligt eller dyrt, og I behøver ikke at gå på kompromis med den anvendelse, I har af arealerne i dag. Måske I tilmed kan spare penge på driften. Med simple tiltag vil I kunne hjælpe naturen, til gavn for både planter, dyr og mennesker. Ved for eksempel at omlægge grønne arealer fra kortklippet græsplæner til blomstrende landskaber og levesteder, kan insektlivet styrkes og sikre mad til fugle og andre dyr.

Virksomheder

Arbejdet med biodiversitet i virksomheder kan have mange lag. Måske I kan koble de konkrete biologiske tiltag på grønne udearealer med virksomhedens klima- og andre bæredygtighedsstrategier så som værdikæder, produktion, transport og CSR-strategi?

Boligforeninger

Måske jeres boligforening råder over store fællesarealer, hvor græsset slås hver uge i sommerhalvåret og arealerne ikke bruges, men ligger hen? På sådanne arealer ligger der et stort potentiale for at fremme en mere vild natur.

Boligforeninger kan se meget forskellige ud med forskellig grad og størrelse af grønne elementer. Hvis jeres boligforening ikke rummer træer eller store græsarealer, er mulighederne stadig mange. Det gælder nemlig om at tænke i smarte og ukonventionelle løsninger, det kan f.eks. være et grønt tag, højbede eller fuglekasser.

En ide kunne også være at inddrage boligforeningens børn i at kortlægge de arter der allerede er, sanke frø der udsås og sammen etablere bedre vilkår for vilde planter og dyr. Det kan lægge op til leg, læring og naturoplevelser for både store og små.

Frøsamlingsevent for medarbejdere. Foto: Better Energy og Habitats.

Øvrige organisationer

Organisationen kan med fordel involvere både medarbejdere, ledelse og bestyrelser i biodiversitetsindsatserne. Det kan være i form af workshops om naturnær driftspleje eller som frøsamlingsevents.

Inden I går i gang

Inden I går i gang med planlægningen af det praktiske arbejde med biodiversitet, er det vigtigt at kende til områdets potentiale og eventuelle eksisterende beskyttet natur.

I kan derfor starte med at undersøge, om der er beskyttet natur på eller nær jeres grønne områder. Med udgangspunkt i eksisterende natur kan jeres tiltag på omgivende arealer være med til at sikre sammenhæng, skabe økologiske forbindelser og spredningsveje for planter og dyr.

På www.gribskov.dk/kort eller ved at scanne QR-koden kan der under "Naturbeskyttelse", klikkes "Beskyttet natur" til og se om dele af jeres grønne arealer er beskyttet natur.

Tiltag i og nær beskyttet natur kræver en vurdering og evt. dispensation fra kommunen. I kan kontakte Team Natur, Vand og Vej her: <https://gribskov.dk/kontakt>

I kan også med fordel undersøge jeres grønne områders naturpotentiale. Er der lerjord, sandet jord, fugtige områder, sol, skygge osv. Hvad

ønsker I at bruge arealer til og, hvordan kan natur og brugen af arealerne tænkes sammen. Det er alt sammen nogle spørgsmål, I med fordel kan stille jer selv og hinanden.

Syv gode råd

Her følger syv konkrete tiltag, der kan indføres, alt efter jeres grønne arealers potentiale og jeres ønsker for anvendelse.

Bevar gamle træer og dødt ved

Gamle træer og dødt ved kan udgøre levested for insekter, svampe, fugle og flagermus. Bevar derfor gerne gamle træer og efterlad dødt ved fra væltede eller fældede træer. Brændestabler er også perfekte levesteder for en lang række arter.

Vand

Vand er vigtigt for liv. Frøer, tudser og salamandere kan yngle i søer og havedamme. Fugle, pindsvin, bier og sommerfugle har brug for at drikke vand. Alt fra søer, havedamme og regnvands-bede til fuglebade, nedgravede murerbaljer eller blot en underskål med vand, kan gøre en forskel. Gør det der passer ind på jeres grønne arealer. Måske etablering af vand kan kombineres i naturbaserede LAR-anlæg.

Lad græsset gro

Sommerfugle, vilde bier og andre insekter trives, når græsset har forskellige længder. Lad græsset gro forskellige steder på de grønne arealer – slå kun gangstier og opholdssteder. Det skaber balance mellem brug af arealet og biodiversitet. Hvis I vil slå græsset, så slå det en eller to gange om året, og lad plæneklipperen stå stille fra midten af maj til midten af september. Fjern græsafklippet, så det ikke giver næring til jorden. En lang række plantearter, der sikrer biodiversiteten, er afhængige af en næringsfattig jord. Hvis I slår græsset i september, så lad det ligge i et par uger, inden det fjernes, så planterne får mulighed for at smide frø.

Kvashegn

En kvasbunke med græsafklip, gamle grene og blade er guld værd som levested for mange arter. Humlebien jordhumble og pindsvinet er nogle af de arter, der vil takke dig og flytte ind. Du kan også lave et kvashegn bestående af stolper, der sættes ned i jorden, hvorefter grene, græsafklip mv. placeres. Et kvashegn kan fungere som en dekorativ biologisk runddel af grønne arealer. Lad også gerne blade og kviste blive liggende i cykelskure og udhuse mv. vinteren over. Sommerfugle, som f.eks. nældens takvinge og dagpåfugleøjje, kan overvintre her.

Jordvold og stenbunker

Skab gerne mindre områder med blottet jord og lav en jordvold, der kan fungere som levesteder for jordboende insekter som f.eks. halvdelen af de ca. 287 arter af vilde bier, vi har i Danmark. Bunker af sten i forskellige størrelser kan skabe levested for en lang række arter. Stenbunker kan ligesom kvashegn fungere som en dekorativ biologisk rumdeler af grønne arealer.

Drop sprøjtegifte og gødning

Drop sprøjtegifte – det er gift for insekterne. Ud over at slå insekterne ihjel kan sprøjtegiften også udrydde de planter som f.eks. sommerfuglelarver lever af. Dropper du sprøjtegiften er du samtidig også med til at passe på vores grundvand. Mange insekter, herunder sommerfugle, lever af og på planter der trives på en næringsfattig jord. Undgå derfor at gøde.

Hjemmehørende arter

Mange insekter er afhængige af blomsters nektar og pollen til føde, og hver blomst er tilpasset til at bestemte insekter kan bestøve dem. Derfor vil en større variation af blomstrende planter give fødegrundlag for at flere forskellige insekter kan trives.

I jorden er der en frøbank af hjemmehørende arter. Lader I stå til og følger de andre gode råd, vil mange vilde planter indfinde sig helt af sig selv. De trængte insekter er knyttet til de hjemmehørende arter. Vælger I at plante og udså, så vælg hjemmehørende arter. Vælg også blomster, buske og træer der blomstrer fra det tidligere forår til langt ind i efteråret. Så kan insekterne finde nektar i hele den periode de er fremme og aktive.

Skab variation

Ved at skabe variation giver I mulighed flere forskellige levesteder, hvor flere arter med hver deres niche kan indfinde sig og trives. Dermed øges biodiversiteten. I kan f.eks. skabet et varieret terræn med forskellige jordbund, indtænke strukturelle elementer som sten og dødt ved, udvikle en kompleks og forskelligartet sammensætning af vegetation i flere lag, som påvirker lys- skyggeforhold og grader af fugtighed.

God fornøjelse!

Hold øje med hvilke tiltag Gribskov Kommune sætter i gang på www.gribskov.dk/vild

Gribskov Kommune

Rådhusvej 3
3200 Helsinge

